

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ «ІНТЕРНАУКА»

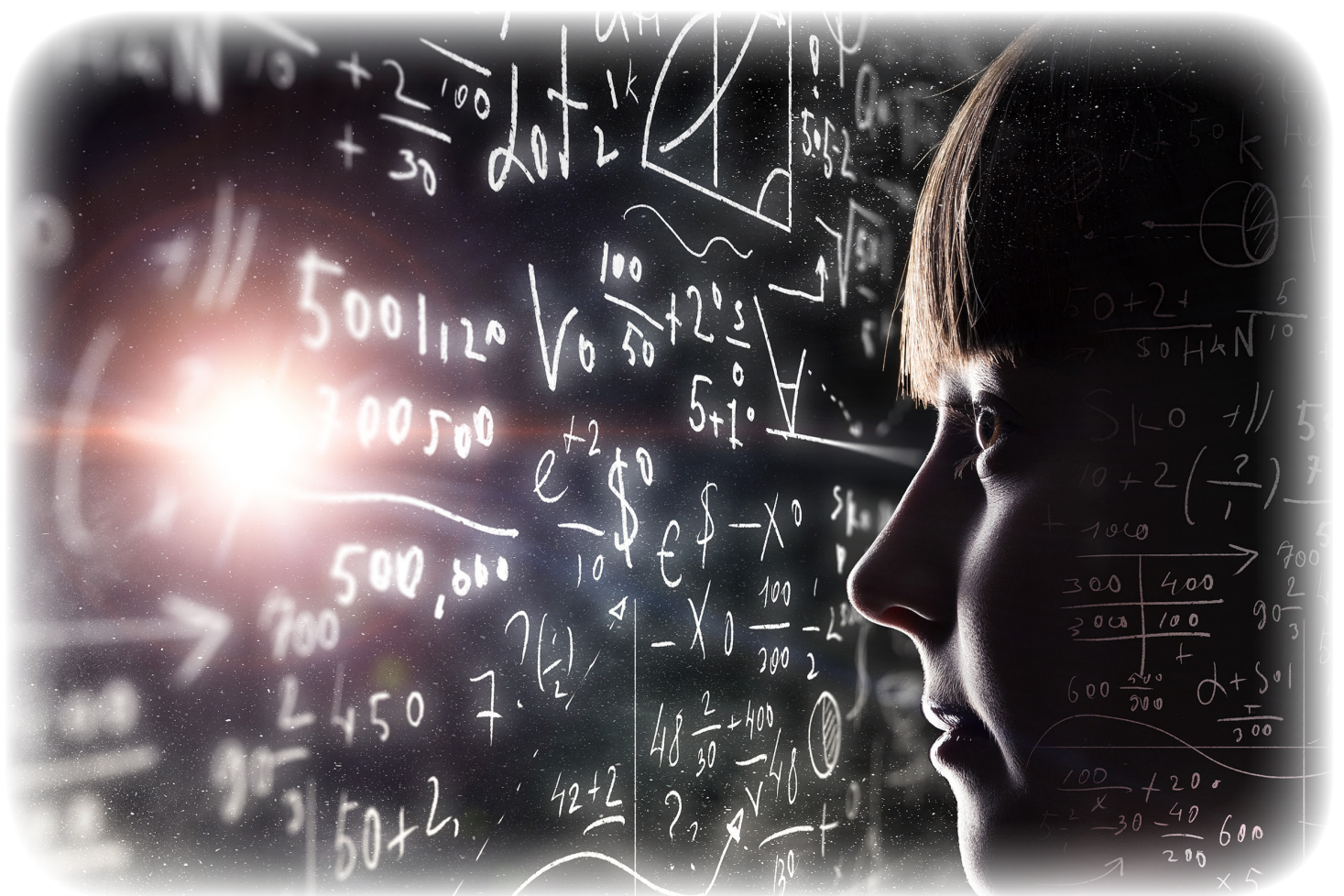
ISSN 2520-2057

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC JOURNAL
«INTERNAUKA»

МЕЖДУНАРОДНЫЙ
НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»

№ 4 (44) / 2018

1 ТОМ

**МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
«ІНТЕРНАУКА»**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL
«INTERNAUKA»**

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА»**

*Свидетельство
о государственной регистрации
печатного средства массовой информации
КВ № 22444-12344ПР*

Сборник научных трудов

№ 4 (44)

1 том

Киев 2018

Полное библиографическое описание всех статей Международного научного журнала «Интернаука» представлено в: **Index Copernicus International (ICI); НЭБ elibrary.ru; Polish Scholarly Bibliography; ResearchBib; Turkish Education Index; Научная периодика Украины.**

Журнал зарегистрирован в международных каталогах научных изданий и наукометрических базах данных: **Index Copernicus International (ICI); Ulrichsweb Global Serials Directory; Google Scholar; НЭБ elibrary.ru; Open Academic Journals Index; Research-Bib; Scientific Indexing Services; Turkish Education Index; Polish Scholarly Bibliography; Electronic Journals Library; Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg Carl von Ossietzky; InfoBase Index; International Institute of Organized Research; CiteFactor; Open J-Gate; Cosmos Impact Factor; Scholar Steer; Eurasian Scientific Journal Index; Academic keys; Российский импакт-фактор; Научная периодика Украины; JOURNAL FACTOR; Bielefeld Academic Search Engine (BASE); The Journals Impact Factor (JIF); CrossRef.**

В журнале опубликованы научные статьи по актуальным проблемам современной науки.

Материалы публикуются на языке оригинала в авторской редакции.

Редакция не всегда разделяет мнения и взгляды авторов. Ответственность за достоверность фактов, имен, географических названий, цитат, цифр и других сведений несут авторы публикаций.

При использовании научных идей и материалов этого сборника, ссылки на авторов и издания являются обязательными.

Редакция:

Главный редактор: **Коваленко Дмитрий Иванович** — кандидат экономических наук, доцент (Киев, Украина)

Заместитель главного редактора: **Золковер Андрей Александрович** — кандидат экономических наук, доцент (Киев, Украина)

Секретарь: **Колодич Юлия Игоревна**

Редакционная коллегия:

Глава редакционной коллегии: **Каминская Татьяна Григорьевна** — доктор экономических наук, профессор (Киев, Украина)

Заместитель главы редакционной коллегии: **Курило Владимир Иванович** — доктор юридических наук, профессор (Киев, Украина)

Заместитель главы редакционной коллегии: **Тарасенко Ирина Алексеевна** — доктор экономических наук, профессор (Киев, Украина)

Раздел «Юридические науки»:

Член редакционной коллегии: **Аристова Ирина Васильевна** — доктор юридических наук, профессор (Сумы, Украина)

Член редакционной коллегии: **Бондаренко Игорь Иванович** — доктор юридических наук, профессор (Братислава, Словацкая Республика)

Член редакционной коллегии: **Галунык Валентин Васильевич** — доктор юридических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Гиренко Инна Владимировна** — доктор юридических наук, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Глушков Валерий Александрович** — доктор юридических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Головко Александр Николаевич** — доктор юридических наук, профессор, заслуженный юрист Украины (Харьков, Украина)

Член редакционной коллегии: **Грохольский Владимир Людвигович** — доктор юридических наук, профессор (Одесса, Украина)

Член редакционной коллегии: **Мустафазаде Айтен Инглаб** — доктор юридических наук, профессор, директор Института права и прав человека Национальной Академии Наук Азербайджана, депутат Милли Меджлиса Азербайджанской Республики (Азербайджан)

Член редакционной коллегии: **Иманлы Магомед Наги** — доктор юридических наук, профессор (Азербайджан)

Член редакционной коллегии: **Калужный Ростислав Андреевич** — доктор юридических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Клемпарский Николай Николаевич** — доктор юридических наук, профессор (Кривой Рог, Украина)

Член редакционной коллегии: **Лоредана Джани Агуире** — доктор права, профессор (Итальянская Республика)

Член редакционной коллегии: **Лоренцмайер Штефан** — доктор юридических наук, профессор (Аугсбург, Федеративная Республика Германия)

Член редакционной коллегии: **Макарова Тамара Ивановна** — доктор юридических наук, профессор (Минск, Республика Беларусь)

Член редакционной коллегии: **Мельничук Ольга Федоровна** — доктор юридических наук, доцент (Винница, Украина)

Член редакционной коллегии: **Овчарук Сергей Станиславович** — доктор юридических наук (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Омельчук Василий Андреевич** — доктор юридических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Остапенко Алексей Иванович** — доктор юридических наук, профессор (Львов, Украина)

Член редакционной коллегии: **Пивовар Юрий Игоревич** — доктор философии в сфере права, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Позняков Спартак Петрович** — доктор юридических наук, доцент (Ирпень, Украина)

Член редакционной коллегии: **Светличный Александр Петрович** — доктор юридических наук, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Сидор Виктор Дмитриевич** — доктор юридических наук, профессор (Черновцы, Украина)

Член редакционной коллегии: **Таранова Татьяна Сергеевна** — доктор юридических наук, профессор (Минск, Республика Беларусь)

Член редакционной коллегии: **Мушенко Виктор Васильевич** — кандидат юридических наук, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Олейник Анатолий Ефимович** — кандидат юридических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Фунта Растилав** — кандидат юридических наук, доцент (Сладкови-чово, Словацкая Республика)

Член редакционной коллегии: **Химич Ольга Николаевна** — кандидат юридических наук (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Легенький Николай Иванович** — кандидат педагогических наук, доцент (Киев, Украина)

Раздел «Технические науки»:

Член редакционной коллегии: **Беликов Анатолий Серафимович** — доктор технических наук, профессор (Днепр, Украина)

Член редакционной коллегии: **Луценко Игорь Анатольевич** — доктор технических наук, профессор (Кременчуг, Украина)

Член редакционной коллегии: **Мельник Виктория Николаевна** — доктор технических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Наумов Владимир Аркадьевич** — доктор технических наук, профессор (Калининград, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Румянцев Анатолий Александрович** — доктор технических наук, профессор (Краматорск, Украина)

Член редакционной коллегии: **Сергейчук Олег Васильевич** — доктор технических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Чабан Виталий Васильевич** — доктор технических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Аль-Абабнех Хасан Али Касем** — кандидат технических наук (Амман, Иордания)

Член редакционной коллегии: **Артюхов Артем Евгеньевич** — кандидат технических наук, доцент (Сумы, Украина)

Член редакционной коллегии: **Баширбейли Адалат Исмаил** — кандидат технических наук, главный научный специалист (Баку, Республика Азербайджан)

Член редакционной коллегии: **Коньков Георгий Игоревич** — кандидат технических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Кузьмин Олег Владимирович** — кандидат технических наук, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Саньков Петр Николаевич** — кандидат технических наук, доцент (Днепр, Украина)

Раздел «Политические науки»:

Член редакционной коллегии: **Пахрутдинов Шукридин Илесович** — доктор политических наук, профессор (Республика Узбекистан)

Член редакционной коллегии: **Шамраева Валентина Михайловна** — доктор политических наук, доцент (Харьков, Украина)

Раздел «Государственное управление»:

Член редакционной коллегии: **Дегтярь Андрей Олегович** — доктор наук по государственному управлению, профессор, Заслуженный деятель науки и техники Украины (Харьков, Украина)

Член редакционной коллегии: **Дегтярь Олег Андреевич** — доктор наук по государственному управлению, доцент (Харьков, Украина)

Член редакционной коллегии: **Колтун Виктория Семеновна** — доктор наук по государственному управлению, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Мироненко Марк Юрьевич** — доктор наук по государственному управлению, профессор (Винница, Украина)

Член редакционной коллегии: **Степанов Виктор Юрьевич** — доктор наук по государственному управлению, профессор (Харьков, Украина)

Раздел «Психологические науки»:

Член редакционной коллегии: **Филева-Русева Красимира Георгиева** — кандидат психологических наук, доцент (Пловдив, Республика Болгария)

Член редакционной коллегии: **Цахаева Анжелика Амировна** — доктор психологических наук, профессор (Махачкала, Республика Дагестан, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Щербан Татьяна Дмитриевна** — доктор психологических наук, профессор, Заслуженный работник образования Украины, ректор Мукачевского государственного университета (Мукачево, Украина)

Раздел «Физико-математические науки»:

Член редакционной коллегии: **Задерей Петр Васильевич** — доктор физико-математических наук, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Ковальчук Александр Васильевич** — доктор физико-математических наук, старший научный сотрудник (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Вицентий Александр Владимирович** — кандидат математических наук, доцент (Апатиты, Мурманская обл., Российская Федерация)

Раздел «Философские науки»:

Член редакционной коллегии: **Байчоров Александр Мухтарович** — доктор философских наук, профессор (Минск, Республика Беларусь)

Член редакционной коллегии: **Ильина Антонина Анатольевна** — доктор философских наук, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Сутужко Валерий Валериевич** — доктор философских наук, доцент (Саратов, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Фархитдинова Ольга Михайловна** — кандидат философских наук (Украина)

Раздел «Медицинские науки»:

Член редакционной коллегии: **Стеблюк Всеволод Владимирович** — доктор медицинских наук, профессор криминалистики и судебной медицины, Народный Герой Украины, Заслуженный врач Украины (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Свиридов Николай Васильевич** — доктор медицинских наук, главный научный сотрудник отдела эндокринологической хирургии, руководитель Центра диабетической стопы (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Щуров Владимир Алексеевич** — доктор медицинских наук, профессор, главный научный сотрудник лаборатории коррекции деформаций и удлинения конечностей (Курган, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Куприянова Лариса Сергеевна** — кандидат медицинских наук, доцент криминалистики и судебной экспертологии (Харьков, Украина)

Раздел «Химические науки»:

Член редакционной коллегии: **Иоелович Михаил Яковлевич** — доктор химических наук, профессор (Реховот, Израиль)

Член редакционной коллегии: **Баула Ольга Петровна** — кандидат химических наук, доцент (Киев, Украина)

Раздел «Исторические науки»:

Член редакционной коллегии: **Билан Сергей Алексеевич** — доктор исторических наук, доцент (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Добржанский Александр Владимирович** — доктор исторических наук, профессор (Черновцы, Украина)

Член редакционной коллегии: **Сопов Александр Валентинович** — доктор исторических наук, профессор (Майкоп, Республика Адыгея, Российская Федерация)

Раздел «Географические науки»:

Член редакционной коллегии: **Набиев Алпаша Алибек** — доктор наук по геоинформатике, старший преподаватель (Баку, Азербайджанская Республика)

Член редакционной коллегии: **Свинухов Владимир Геннадьевич** — доктор географических наук, профессор (Москва, Российская Федерация)

Раздел «Биологические науки»:

Член редакционной коллегии: **Сенотрусова Светлана Валентиновна** — доктор биологических наук, доцент (Москва, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Федоненко Елена Викторовна** — доктор биологических наук, профессор (Днепр, Украина)

Член редакционной коллегии: **Маренков Олег Николаевич** — кандидат биологических наук, доцент (Днепр, Украина)

Раздел «Ветеринарные науки»:

Член редакционной коллегии: **Ватников Юрий Анатольевич** — доктор ветеринарных наук, профессор, Директор департамента ветеринарной медицины аграрно-технологического института ФГАОУ ВО «Российский университет дружбы народов» (Москва, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Концевая Светлана Юрьевна** — доктор ветеринарных наук, профессор, проректор по инновационному развитию ФГБОУ ДПО «Российская академия кадрового обеспечения АПК» МСХ РФ (Москва, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Уша Борис Вениаминович** — Академик РАН, доктор ветеринарных наук, профессор, директор Института ветеринарно-санитарной экспертизы, биологической и пищевой безопасности Московского государственного университета пищевых производств (Москва, Российская Федерация)

Раздел «Педагогические науки»:

Член редакционной коллегии: **Кузава Ирина Борисовна** — доктор педагогических наук, доцент (Луцк, Украина)

Член редакционной коллегии: **Мулик Катерина Витальевна** — доктор педагогических наук, доцент (Харьков, Украина)

Член редакционной коллегии: **Рыбалко Лина Николаевна** — доктор педагогических наук, профессор (Полтава, Украина)

Раздел «Сельскохозяйственные науки»:

Член редакционной коллегии: **Вавилова Елена Васильевна** — кандидат сельскохозяйственных наук, доцент (Москва, Российская Федерация)

Член редакционной коллегии: **Шарамок Татьяна Сергеевна** — кандидат сельскохозяйственных наук, доцент (Днепр, Украина)

Член редакционной коллегии: **Katalin Posta** — Prof. Dr. (Венгрия)

Раздел «Физическое воспитание и спорт»:

Член редакционной коллегии: **Мулик Вячеслав Владимирович** — доктор наук по физическому воспитанию и спорту, профессор (Харьков, Украина)

Раздел «Искусствоведение»:

Член редакционной коллегии: **Симак Анна Ивановна** — кандидат искусствоведческих наук, доцент (Кишинев, Республика Молдова)

Раздел «Культурология»:

Член редакционной коллегии: **Герчановская Полина Эвальдовна** — доктор культурологии, профессор (Киев, Украина)

Член редакционной коллегии: **Кикоть Антонина Андреевна** — доктор культурологии, профессор (Харьков, Украина)

Член редакционной коллегии: **Щедрин Анатолий Трофимович** — доктор культурологии, профессор (Харьков, Украина)

ЗМІСТ
CONTENTS
СОДЕРЖАНИЕ

ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАУКИ

Məmmədli Aynur Allahqulu
AZƏRBAYCANDA DAŞQINLAR, EKOMIQRASIYA VƏ ƏHALİYƏ
DƏYƏN ZƏRƏRİN AZALDILMASI YOLLARI 9

Набиев Алпаша Алибек
ЦИФРОВОЕ МАТЕМАТИКО-КАТРОГРАФИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ГОМОГЕННОСТИ
ПРОСТРАНСТВЕННОЙ СТРУКТУРЫ ЛАНДШАФТОВ МАЛОГО КАВКАЗА В ПРЕДЕЛАХ
АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ 12

Смочко Наталія Михайлівна, Касинець Отокар Вікторович
ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ МОНОУТВОРЕНЬ В СУЧАСНОМУ ГЕОПРОСТОРІ... 16

Спиридонова Ирина Николаевна
СОХРАНЕНИЕ ОБЪЕКТОВ КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ ПОД ВЛИЯНИЕМ ПРИРОДНЫХ
И АНТРОПОГЕННЫХ ФАКТОРОВ 20

МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ

**Gahramanov Hafiz Musalim oglu, Zulfiyef Gabil Gadulla oglu,
Ismayilov Gurban Mehbali oglu, Allahverdiyev Rahman Museyib oglu,
Gurbanova Mehri Hasanaga gizi, Agayev Elgun Bahadur oglu, Yusifova Lana Izikovna**
BEST DISEASE WITH CHOROIDAL NEOVASCULARIZATION IN 17-YEAR-OLD BOY TREATED
WITH INTRAVITREAL BEVACIZUMAB-CASE REPORT 22

**Хаджиева Марьям Борисовна, Бисултанова Зура Исановна,
Джамбетова Петимат Махмудовна**
ПРОГНОСТИЧЕСКАЯ ЗНАЧИМОСТЬ ВАРИАНТОВ RS1052133 И RS4462560
ПРИ ПРИВЫЧНОМ НЕВЫНАШИВАНИИ БЕРЕМЕННОСТИ 25

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Shepelyuk Anna, Fedoryshchak Roman
ELEMENTS OF PEDAGOGICAL ACTIVITIES OF A PHYSICAL EDUCATION TEACHER 29

Зайченко Наталія Іванівна
СОЛІДАРНІСТЬ ЯК МЕТА СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В ІСПАНСЬКОМУ
ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ НА РУБЕЖІ XIX–XX СТ. 33

ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Гулієнко Сергій Валерійович
ОЦІНКА ОПОРІВ ПЕРЕНЕСЕННЮ МАСИ ЧЕРЕЗ МЕМБРАНУ В ПРОЦЕСІ ЗВОРОТНОГО ОСМОСУ 36

Карачун Володимир Володимирович
ФОРМУВАННЯ ПОВЕРХНІ РОЗРЯДУ СВІЧКИ ЗАПАЛЮВАННЯ У ФОРМІ ПАРАБОЛІЧНОГО ЦИЛІНДРУ 40

Кузьмін Олег Володимирович, Очеретна Альона Василівна, Дідоша Анна Іванівна, Рагулін Олександр Дмитрович
РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВОДНО-СПИРТОВИХ НАСТОЇВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА 44

Мельник Вікторія Миколаївна
РЕГУЛЮВАННЯ МАСООБМІНУ В ПРИСТРОЇ ДЛЯ КУЛЬТИВУВАННЯ МІКРООРГАНІЗМІВ 51

Михайленко Владлена Миколаївна, Кузьмін Олег Володимирович, Дітріх Ірина Вікторівна
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ГАРЯЧОЇ СОЛОДКОЇ СТРАВИ СУФЛЕ 54

Орленко Андрій Юрійович, Степанюк Андрій Романович
ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБУ ВИДАЛЕННЯ КОМПОЗИТНИХ ЗАБРУДНЕНЬ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ОРГАНІЧНИХ ДОБРІВ 60

Сиддиков Илхом Хакимович, Абубакиров Азизжан Базарбаевич, Юлдашев Азимжон Айтбаевич, Бабахова Гулзиви Зиятбаевна, Сарсенбаев Даулетбай Бактыбаевич
ПРИНЦИПЫ РАСЧЕТА ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ УСТРОЙСТВ КОМПЕНСАЦИИ РЕАКТИВНОЙ МОЩНОСТИ 64

Соколовська Ірина Олександрівна, Дьяченко Євгенія Валентинівна
ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ХАРЧОВОЇ ЦІННОСТІ БІЛКОВИХ КРЕМІВ ДЛЯ БОРОШНЯНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ 68

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ

Баширбейли Адалат Исмаил
КВАНТОВАЯ ТЕОРИЯ ГРАВИТАЦИОННЫХ ВОЛН 71

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Abduvohidov Abbosbek
AN INTERCONNECTED RELATIONSHIP BETWEEN PLURILINGUALISM AND PLURICULTURALISM 74

Атакишиева Тамила Сейфадин
РАЗВИТИЕ НАВЫКОВ ГОВОРЕНИЯ КАК ВИДА РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В КОММУНИКАТИВНОМ ПРОЦЕССЕ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ 76

Казымов Ариф Садрадин оглы
ФОНЕТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ АЗЕРБАЙДЖАНСКИХ ЗАГАДОК (ПО ФОНЕТИЧЕСКИМ РЕАЛИЯМ И ЗАКОНАМ) 80

Значение этого отношения было проверено со стандартным значением критерия Фишера $F_{0,05}$ для указанного уровня доверия. После этой проверки было выяснено что, почти для всех групп квадратов значения коэффициента гомогенности доказывают, что пространственная структура ландшафтов исследуемой территории по уровню гомогенности различаются за исключением некоторых групп квадратов.

На основе вычисленных коэффициентов гомогенности (КгЛс) составлена цифровая карта гомогенности пространственной структуры ландшафтов исследуемой территории (Рис. 4) для целей ландшафтного планирования административных районов Азербайджана.

Литература

1. Математические методы в географии. Кол. автор. Ю. Р. Архипов и др. Изд-во КГУ, 1976. — 350 с.
2. Сулейманов М. А., Набиев А. А. Ландшафты Малого Кавказа (в пределах территории Азербайджана). Фонд БГУ, 1987 г.
3. Набиев А. А. -Проблемы комгеографии (Сборник научных трудов), Том 1, Изд-во «Муаллим», Баку. — 2015. — 238 с.

УДК 911.3.:33 (477.88)

Смочко Наталія Михайлівна

*кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму і рекреації
Мукачівський державний університет*

Смочко Наталия Михайловна

*кандидат географических наук, доцент,
доцент кафедры туризма и рекреации
Мукачевский государственный университет*

Smochko Nataliia

*Candidate of Geography Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Tourism and Recreation
Mukachevo State University*

Касинець Отокар Вікторович

*старший викладач кафедри туризму і рекреації
Мукачівський державний університет*

Касинец Отокар Викторович

*старший преподаватель кафедры туризма и рекреации
Мукачевский государственный университет*

Kasinets Otokar

*Senior Lecturer of the Department of Tourism and Recreation
Mukachevo State University*

ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ МОНОУТВОРЕНЬ В СУЧАСНОМУ ГЕОПРОСТОРИ

ИННОВАЦИОННЫЕ МОДЕЛИ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ МОНООБРАЗОВАНИЙ В СОВРЕМЕННОМ ГЕОПРОСТРАНСТВЕ

INNOVATIVE MODELS OF TERRITORIAL MONOFORMATION IN MODERN GEOPROSTORE

Анотація. Розглянуто передумови створення промислових (індустріальних) парків, технополісів, визначено їх ознаки, розкрито особливості соціально-економічного функціонування в сучасних економічних умовах в Україні.

Ключові слова: промисловий (індустріальний) парк, інновації, розвиток регіону.

Аннотация. Рассмотрены предпосылки создания промышленных (индустриальных) парков, технополисов, определены их признаки, раскрыты особенности социально-экономического функционирования в современных экономических условиях в Украине.

Ключевые слова: промышленный (индустриальный) парк, инновации, развитие региона.

Summary. The preconditions of creation the industrial parks and technopolises have been considered in the article. Their features have been determined. The features of socio and economic functioning in the modern economic conditions of Ukraine have been revealed.

Key words: industrial park, innovations, development of the region.

Вступ. Сучасний геопростір характеризується постійними перетвореннями в територіальній організації суспільства і виробництва. Відбувається постійний пошук оптимальних форм, структур та моделей організації моноспеціалізованих територій. Виникнення і розвиток різних моделей монорозвитку території в будь-якій суспільній системі, зокрема промислових (індустріальних) парків пов'язано з прагненням держави вирішувати просторово-локалізовані економічні та соціальні проблеми.

Враховуючи сучасний стан розвитку національної економіки, питання, пов'язані зі створенням промислових (індустріальних) парків, технополісів як інноваційних моноутворень є актуальними, оскільки вони виступають одним з інструментів забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності регіону, в якому буде зосереджено індустріальний парк, а також активізація інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, розвиток сучасної виробничої та ринкової інфраструктури.

Виклад основного матеріалу. Перший у світі індустріальний парк — Траффорд парк (Trafford Park) був створений у 1896 році вздовж Манчестерського морського каналу (площа 10 га). Його концепція була розроблена англійським фінансистом Ернестом Холі. Він створив транспортну і інженерну інфраструктуру і почав продавати/здавати в оренду інженерно-підготовлені ділянки промисловим компаніям.

У 1910 році Генрі Форд, засновник Ford Motor Company, розмістив саме тут свій перший автомобільний завод в Європі. З 50-х років ХХ століття почали з'являтися спеціалізовані інноваційні технопарки, індустріальні бізнес-парки в країнах Західної Європи і США, тяжіючи за місцем розташування в основному до великих міст, транспортних вузлів і портових зон. В останні десятиліття вони активно почали розвивалися у країнах Східної Європи, Прибалтики та азіатського регіону.

У країнах світу функціонує понад 20 тис. індустріальних парків. Так, зокрема у США нараховується понад 400 одиниць, Туреччині — 263 парки (148 діючих і 115 на стадії будівництва), В'єтнамі — 200, Чехії — 100 парків, Польщі — 66 діючих [3]. Серед найбільш відомих у світі відзначаються: Силіконова долина у Каліфорнії (США), Сколково (Росія), Калундборг (Данія), Туен Мун (Гонг-Конг) та понад 100 інших.

Промислові (індустріальні) парки — це інноваційні територіальні моноутворення, де при взаємній близькості вузькоспеціалізовані підприємства об'єднані між собою тісними виробничими зв'язками, спільністю транспортно-територіального положення, спільними системами інфраструктури з метою найбільш ефективного використання та вільного переміщення матеріальних, трудових та інформаційних ресурсів. Вони можуть створюватися як на

промислових майданчиках спустошених заводів, так і буквально «з нуля в чистому полі». Виділяють основні типи промислових (індустріальних) парків:

- 1) грінфілд (greenfield) — парк, створений на земельній ділянці промислового призначення, як правило без інженерної інфраструктури, що знаходиться по суті в «чистому полі». Концепція «грінфілд» (greenfield) шляхом ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій дає можливість створити парк з сучасною інфраструктурою та значним зростанням виробництва з меншими витратами, проте її втілення вимагає значних інвестицій;
- 2) браунфілд (brownfield) — парк, створений на основі раніше існуючих виробничих майданчиків, як правило, забезпечених будівлями, спорудами та інфраструктурою, які потребують реконструкції та (або) капітальний ремонт, відповідно до його спеціалізації та потреб резидентів.

Ознаками промислового (індустріального) парку типу є:

- наявність єдиного комплексу об'єктів нерухомості, в якому розміщуються виробництва суб'єктів підприємництва;
- наявність загальної концепції створення (greenfield чи brownfield), управління та розвитку індустріального парку, що включає заходи щодо розміщення виробництв суб'єктами підприємства та створенню нових робочих місць;
- наявність інженерної інфраструктури, необхідної для організації виробничого процесу.

Створення промислового (індустріального) парку може здійснюватися з ініціативи:

- органів державної і муніципальної влади;
- правовласників земельних ділянок, на яких можливе розміщення індустріального парку;
- потенційних керуючих компаній індустріальних парків та / або групи осіб, які претендують на роль резидентів індустріального парку;
- приватних власників земельних ділянок, на яких вже створено або плануються об'єкти промислового виробництва.

Ще однією інноваційною моделлю виступають технополіси, які розглядаються як науково-промислові комплекси, створені для виробництва нової прогресивної продукції чи для розробки нових наукоємних технологій на основі тісних відносин та взаємодії з університетами, науково-технічними центрами; особливі компактно розташовані сучасні науково-виробничі утворення з розвиненою інфраструктурою, що забезпечує необхідні умови для праці та відпочинку, для функціонування науково-дослідних і навчальних інститутів (організацій), що входять до складу цих утворень, а також їх підприємств, компаній і фірм, які виробляють нові види продукції на базі передових наукоємних технологій.

Однією з головних цілей соціально-економічного функціонування промислових (індустріальних)

монотериторій є досягнення територіальної взаємодії і збалансованості між його просторовими елементами, процесами і явищами. Дієвість промислових (індустріальних) парків як інструментів стимулювання промислової активності визначається рядом регулятивних механізмів їх функціонування, серед яких найважливішими є питання управління та власності, механізму залучення інвесторів і система стимулів та пільг, що надаються. Вони відіграють величезне значення в економічному розвитку країни, до прикладу «Силіконова долина» (США) — агломерація наукових та виробничих фірм, забезпечує одну п'яту світового виробництва комп'ютерної та обчислювальної техніки як центр високотехнологічної індустрії (компанії «Adobe», «Apple», «Cisco», «eBay», «Facebook», «Google», «Hewlett-Packard», «Intel», «Xerox» тощо). Технопарки активно сприяють підвищенню наукоємності американських товарів, що збільшує конкурентоспроможність продукції США на світовому ринку.

Бурхливий розвиток індустріальних парків в Європі почався в 80-х рр. XX ст. Сучасні промислові моноутворення створюються з метою надання підприємствам сприятливого інвестиційного середовища (транспортна інфраструктура, водо-, газо та електропостачання, складські приміщення, логістичні термінали, переробка відходів та інші послуги), в якому зосереджена інфраструктура та об'єкти соціальної сфери.

На Заході активно розвиваються екологічно індустріальні парки, в яких функціонують компанії, пов'язані технологіями і ресурсами. Вдосконалення та стандартизація парків безсумнівно покращують результати виробництва і знижують вплив на навколишнє середовище.

Початковим етапом запровадження індустріальних парків в Україні було їх включення до стратегій соціально-економічного розвитку більшості регіонів України.

Згідно із ст. 1 Закону України «Про індустріальні парки», індустріальний (промисловий) парк — визначена ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері промислового виробництва, а також науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації і телекомунікацій на умовах, визначених цим Законом та договором про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку. Площа земельної ділянки або сукупна площа суміжних земельних ділянок повинна становити не менше 15 гектарів та не більше 700 гектарів. Строк використання земельної ділянки у межах індустріального парку повинен бути не менше 30 років з дня прийняття рішення про створення індустріального парку.

Найпершими до створення індустріальних парків залучилися Рівненська та Київська області, в яких

ця робота розпочалася у 2006 р. Наступними областями, які розпочали працювати над розробкою програми розвитку регіонів та концепцій, були Івано-Франківська, Львівська, Донецька, Вінницька, Кіровоградська, Тернопільська, Луганська, Херсонська, Запорізька, Харківська, Сумська, Дніпропетровська, Одеська, Житомирська, Миколаївська, а також АР Крим. У 2012 р. до цього залучилася Волинська область.

Як показує практика, функціонування промислових (індустріальних) парків дозволяє економічно, екологічно та естетично структурувати населені пункти, «очистивши» міста від промислового виробництва, створюючи території особливого типу. В останнє десятиліття існує тенденція до розширення середньої площі індустріальних парків, що пов'язано з бажанням органів влади сконцентрувати в них як новостворені підприємства, так і діючі промислові підприємства (фактично, винести їх за територію населеного пункту).

На сьогоднішній день в Україні вже створено перші п'ять індустріальних парків:

1. «Славута» (м. Славута, Хмельницька область), площа — 50 га. Спеціалізація: середнє машинобудування (автомобілебудування, тракторобудування, верстатобудування, інструментальна промисловість, виробництво технологічного устаткування для легкої й харчової промисловості, виробництво побутових приладів і машин) та точне машинобудування (приладобудування, радіотехнічне й електронне машинобудування, електротехнічна промисловість), **деревообробка** (оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини), виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів.

2. «Долина» (м. Долина, Івано-Франківська область), площа — 29,4 га. Спеціалізація: приладобудування, електроніка, елементи автомобілебудування, легка промисловість, харчова промисловість, переробка деревини, логістика, складування.

3. «Рясне-2» (м. Львів), площа — 23,94 га. Спеціалізація: виробництво деревини та виробів з деревини, целюлозно-паперова промисловість, видавнича справа, виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування, виробництво гумових та пластмасових виробів.

4. «Коростенський індустріальний парк» (Житомирська область, 2007 р.), загальна площа — 246 га, освоєно — 42,20 га. Спеціалізація: створення сучасного і високотехнологічного виробництва — збірка, комплектація, поверхнева обробка виробів, легке машинобудування, електротехнічна промисловість.

5. «Центральний» (м. Кременчук, Полтавська область, 2013 р.), площа — 168,55 га. Спеціалізація: машинобудування, приладобудування, логістика, IT-технології, електроніка, малий та середній бізнес, альтернативна енергетика.

Висновки. Представлені індустріальні парки є інноваційними територіальними моноутвореннями типу

greenfield, відповідають усім сучасним вимогам: мають вигідне територіальне розташування, забезпечені всією необхідною інфраструктурою і мають високий потенціал для реалізації інвестиційних проєктів.

За інформацією Державного агентства з інвестицій та управління національними проєктами України, нині налічується 10 пілотних проєктів

індустріальних парків у різних регіонах. Отже, досить велика кількість українських регіонів має значний потенціал та інвестиційну привабливість. Таким чином, базуючись на стратегіях регіонального розвитку, більшість регіонів України розробили концепції та програми створення індустріальних парків своєї місцевості.

Література

1. Глаз К. Створення індустріальних парків в Україні: проблеми, перспективи, законодавчі ініціативи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrstrategy.com/uk/analitika/item/49-sodzanie-ipp.html>
2. Закон України «Про індустріальні парки» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 22, ст. 212) (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013, ВВР, 2014, № 20–21, ст. 712) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>
3. Індустріальні парки. Державне агентство з інвестицій та розвитку національних проєктів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/project/%D1%96ndustrialni-parki-ukraini>
4. Малюта Л. Індустріальні парки — інноваційний вектор розвитку промислового виробництва [Електронний ресурс] / Людмила Малюта // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2014. — Вип. 1 (10). — С. 264–276. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2014/14mlyrpv.pdf>.
5. Національний проєкт «Індустріальні парки України» — створення промислово-виробничої інфраструктури [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrproject.gov.ua>.
6. Специальные инвестиционные зоны [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.invest.gov.tr/ru-RU/investmentguide/investorsguide/Pages/SpecialInvestmentZones.aspx>.